

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam, 145. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12 .
Félévre ----- 6 .
Negyedévre ----- 3 .
Egy óra ----- 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

• kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Kedd, június 28.

A tegnapi közgyűlés.

Nagybecskerek, június 28.

A vallási türelmességnek, a békés egyetértésnek, a kölcsönös megbecsülésnek volt a napja, mely megérdemli, hogy a város krónikájában megörökíttessék. Nem mindennapi dolog, hogy egy olyan testület, melyben ötféle felekezet foglal helyet, egyhangulag teljesítse az egyik vallás híveinek kérelmét. A nagybecskereki városi képviselőtestület büszke lehet erre a határozatára, mert tanúságot tesz emelkedett, igazán liberális felfogásáról, mely nem ismer felekezeti különbséget ott, ahol kulturális törekvésekről van szó. Mily szép haladásnak és fejlődésnek néznénk elébe, ha ezt az egyetértést és kölcsönös megbecsülést minden egyes kérdésben tanúsítanánk. Talán forduló pontot jelent a tegnapi nap Nagybecskerek városának történetében, s ezáltal sem vallásra, sem nemzetiségre nem gondolunk a zöld asztalnál, csupán csak arra, hogy mi válik szellemi és anyagi tekintetben előnyére a városnak.

A hangulatot, mely a tegnapi közgyűlésben uralkodott, Rónay Jenő főispán egy sikerült improvizációjában ecsetelte, mely zajos tetszést aratott. A népszerű főispán mint városi képviselő (virilista) tegnap először jelent meg a közgyűlésen, s a városatyák megragadták az alkalmat, hogy a köztisztelőben álló dignitáriust megjelenésekor olyan ovációban részesítsék, amilyenhez hasonlókat keveset hallottunk a közgyűlési teremben. Mikor aztán a főispán maga is felszólalt s az ő ismert higgadt, meggyőző modorában szót emelt a zsidó hitközség kérelme mellett, ismét kitört a tetszés zaja és percekig éljeneztek a szabadelvű embert és a kittinő szónokot.

A közgyűlésnek, mint alább olvasható, volt egy sötét pontja is; ugylátszik a mérnöki állás marad a képviselőtestület Eris almája.

Rendkívüli közgyűlés.

Polgármester megnyitván az ülést, felkéri a képviselőtestületet, hogy az irnoki állás betöltése végett az alispánt egy küldöttség kérje a terembe.

Dr. Dellimanics alispán a közgyűlési tagok lelkes éljenzése között megnyitja a közgyűlést. Miután a kijelölt bizottság visszavonult, elnöklő alispán jelenti, hogy a betöltendő irnoki állásra jelöltettek: Funk, Naszke, Malonyay, Hölzl. Közfelkiáltással Naszke választott meg, ki nyomban letette az esküt. A közgyűlés dr. Dellimanicsnak, az ülés tapintatos vezetéséért köszönetet szavaz.

Rendes közgyűlés.

Elnöklő polgármester az ülést megnyitván, megfélel dr. Gyorgyevits interpellációjára, konstatálván, hogy a városi mérnök a villamos műnél szabálytalanságokat követett el. Kötelességének fogja tartani a további intézkedéseket, saját hatáskörében megtenni.

Dr. Gyorgyevits előbb kívánja a vizsgálati jegyzőkönyv felolvasását. — Megtörténik.

Dr. Gyorgyevits a polgármester választását nem veszi tudomásul, hanem Weiss Gyula fel-

függését és a fegyelmi eljárás megindítását indítványozza.

A polgármester felszólalása után a közgyűlés tudomásul veszi a választást.

Következik a tárgysorozat.

Dr. Brájer Lajos sürgősségi indítványa folytán a 13. pontban felvett tárgy:

A nagybecskereki izr. hitközség előjárásának kérvénye, a nagybecskereki izr. hitközség részére felveendő 65.000 frtnyi törlesztéses költsön tárgyában.

Az ügyet már ismertettük.

Hadfi Döme nagy örömmel teljesíti zsidó polgártársaink kérelmét.

Zsirus Mihály ugyanabban a nézetben van, azonban beszereztetni kívánja az adó- és becslési bizonylatokat, valamint az előző évről való költségvetést és zárszámadásokat.

Rónay Jenő kötelességének tartja, hogy akkor midőn először gyakorolja jogait mint a város polgára, felvilágosítást adjon miért jött éppan erre a gyűlésre. „Vallási türelmességnek akartam kifejezést adni.” (Percekig tartó éljenzés.) Szónok kifejti, hogy elvileg ellenséges annak, hogy a politikai körök anyagilag támogatást a felekezetek, minthogy azonban itt csak erkölcsi támogatásról van szó, másrészt pedig ma csak elvi határozatról lehet szó, a kérelmet a pénzügyi bizottság, illetőleg a városi ügyész javaslata értelmében teljesítendőnek véli. (Zajos éljenzés.)

Dr. Klein Mór köszönetet mond a főispánnak az ügy lelkes támogatásáért.

Dr. Gyorgyevits kiköti óhajta, hogy az izr. hitközség a részleteken kívül 1%-ot fizessen a városi pénztárba, mely ő szeg tartalékalapként kezelendő, s arra lesz fordítandó, hogy az esetleg keletkező hiányok fedezetesnek.

Dr. Vég Lajos v. ügyész azzal pótolja a p. ü. bizottság javaslatát, hogy bizassék meg a városi tanács, hogy lépjen érintkezésbe a pénzügyekkel és a hitközséggel, állapítsa meg a feltételeket és terjessze be a legközelebbi közgyűlésnek.

A tulnyomó többség ily értelemben határozott.

Miután elnöklő polgármester József főherceg legutóbbi látogatásáról referált, a közgyűlés áttért a tárgysorozat többi pontjaira.

2. A tek. alispáni hivatal köli a vallás-és kösoktatásügyi miniszteriumnak a főgimnáziumi szabályrendelet tárgyában kelt leiratát. — Tudomásul vétetett.

3. Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának a vásártér kibővítése ügyében kötött szerződéseket jóváhagyó 616. kg./9060/1898. számú határozata. — Tudomásul vétetett, a további eljárásra a tanács utasítottatik.

4. Ugyanannak a gépjavitó műhely számára elfoglalt utrészek átengedése tárgyában kötött szerződést jóváhagyó 960. kg./16781/1898. számú határozata. — Ugyanaz.

5. Ugyanannak közgyűlési határozata, melylyel a városi villamüre vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyja. — Dr. Gyorgyevits indítványa folytán a közgyűlés elhatározza, hogy a szabályzat értelmében csupán 10 tagból álló villamvilágítási bizottság fog választatni a legközelebbi közgyűlésen.

6. Ugyanannak határozata a kövezetvám és városi helypénz szedése, a Béga folyón szállított áruk után szedhető díjakra, valamint a kincstártól hasznabérelt jövedékekre vonatkozó szabályrendelet tárgyában. — Tudomásul vétetett, a városi tanácsnak kiadatik.

7. Hivatalos előterjesztés a Bégi vashidak tárgyában. — Először a hivatalos javaslatról, a vashidakra vonatkozó tervek még nem terjesztetnek fel végleges jóváhagyás végett, hanem dr. Linyáosky Pál és érdektársai kérelméhez

képest, feliratilag megkeresendő a kereskedelemügyi miniszterium, miszerint a nyiló szerkezetre tervezett nagyhid 65 cm.-rel magasabbra vétetessék s ezáltal a följáró kocsiút nem 130, hanem csupán 65 cm.-rel kellessék magasabbra fektetni.

8. Hivatalos előterjesztés a köztetetőre vonatkozólag Kolleth József és nejevel kötött ideiglenes adásvételi szerződés tárgyában. — Levéteik a napirendről s a polgármester megbízatik, hogy a köztetető oéljaira alkalmasabb helyet keressen.

9. A vár. tanács bemutatja a gróf Karácsonyi Guidó-féle 3000 frtos árvaház alapítványra vonatkozó alapítványi oklevelet. — Elfogadtatik azzal, hogy Karácsonyi Jenő gróf felkéréit, miszerint a kijelölendő árvagyermek mindenkor nagybecskereki illetőségű legyen.

10. A központi választmány jelentése az összeíró küldöttség működéséről. — Tudomásul vétetett, a kiküldött bizottság napidijai kiutalványoztatnak.

11. Hivatalos előterjesztés a honvédelmi munkálatok tárgyában. — A helyreállítási munkálatok elrendeltetnek.

12. Hivatalos előterjesztés egy írógép beszerzése tárgyában. — Beszeresztetik.

14. A városi számvétség előterjesztése a f. évi július hó 1-én szükséges pénzösszeg mi kenti fedezése tárgyában. — Elfogadtatik.

15. Hivatalos előterjesztés a Részó laktanyában eszközözlendő helyreállítások tárgyában. — A 992 frtos munkálat elrendeltetik.

16. Hivatalos előterjesztés a főgimnáziumban eszközözlendő helyreállítások tárgyában. — Az 1354 frtnyi munkálatok a folyósított 3000 frt miniszteri segély terhére elrendeltetnek.

17. Hivatalos előterjesztés a szent-mihályi és écskai sorompó őrházak helyreállítása tárgyában. — A 330 frtos munka a pótköltségvetés terhére elrendeltetik.

18. Osztie Béla közs. tanítónak a Gödöllőn tartandó tehenészet és tejgazdasági tanfolyamon léte idejére segély megszavazása iránti kérvénye. — 15 frtnyi segély megszavazatik.

19. Reitter Oszkár vár. rendőrkapitánynak 6 heti szabadság iránti kérvénye. — Megadatik.

20. Dr. Vég Lajos városi ügyész 6 heti szabadság iránti kérvénye. — Megadatik.

21. Berkes Lajos vár. rendőrhadnagy 3 heti szabadság és 50 frt segély iránti kérvénye. — Csak a szabadságidő adatik meg.

22. Demetrovics Dusan vár. iktató 14 napi szabadság iránti kérvénye. — Megadatik.

23. Brankován Döme városi irnok 4 heti szabadság iránti kérvénye. — Megadatik.

24. Harsányi Ferenc városi irnok 4 heti szabadság és 3 havi fizetési előleg iránti kérvénye. — Megadatik.

25. Dold István községi tanító 3 havi fizetés előleg iránti kérvénye. — Megadatik.

26. Ozv. Lukits Istvánné, néhai férje után egy 3 havi fizetéssel felérő végkielégítés iránti kérvénye. — Egyszermindenkorra szóló segélyként 60 frt szavaztatott meg.

27. A temesvári siketnéma intézetnek segély iránti kérvénye. — A kérelemnek hely nem adatott, mert az ott elhelyezendő gyermek nem nagybecskereki illetőségű.

28. A városi tanács betérjeszti a folyó évben teljesítendő munkálatokra vonatkozólag megtartott árlejtés eredményét s a közgyűlés a beérkezett két ajánlat közül Reiter Mór helybeli vállalkozó ajánlatát fogadta el, mert Leovics pancsovai vállalkozónak 239 frttal olcsóbbnak mutatkozó ajánlata csak látszólagosan olcsóbb.

Elnöklő polgármester este 1/27 órakor bezárja az ülést.

!Ujdonság!

!Ujdonság!

Elegáns könnyű divat szalma-kalapok darabja csak 1 frt 30 kr.

Wehner Györgynél

Hunyady fő-utca.

567-1.1

A hivatalos melléklet 132. számával.

Egy havi közigazgatás.

Nagybecskerek, június 28.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Rónay Jenő főispán elnöklete alatt rendes havi ülését, melyen résztvettek a következők: dr. Dellimanics alispán, gróf Bethlen Miklós főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, Steinbach Antal kir. tan. tanfelügyelő, dr. Mihályvics Odön árvaszéki elnök, dr. Plechl Szilárd tiszti főorvos, Braun Vilmos pénzügyigazgató, dr. Milassin Kálmán kir. alügyész, Faur Kornél államépítészeti hivatalfőnök, Rigó István és Filkovic Boldissár tb. főjegyzők, Szépfly Elemér m. aljegyző, továbbá Vécey István, Karátsonyi Andor, Tallián Béla, Rónay Ernő és Steinitzer Géza bizottsági tagok.

A bizottság mindenekelőtt elhatározta, hogy üdvözlő gróf Karátsonyi Jenőt v. b. t. tanácsos-sá történt kinevezetése alkalmából, azután áttért a jelentések tárgyalására.

A pénzügyigazgató jelenti, hogy május havában befolyt

egyenes adóban 503.192 frt
hadmentességi díjban 755 „

Május hónapban a múlt év hason havához viszonyítva a befizetés kedvezőlenebb, és pedig:

egyenes adóban 73.525 frt
hadmentességi díjban 541 „

A hátralékok állása a következők:

egyenes adóban 3,198.260 frt
hadmentességi díjban 148.398 „

A hátralék a múlt év május végével fennmaradt hátralékkal szemben az egyenes adónál 10.852 frttal, a hadm. díjnál 12.104 frttal szaporodott.

Steinbach Antal tanfelügyelő először is jelentést tesz a legutóbbi tanítói kinevezésekről. — Koszovác Máté melenczei g. k. szerb hitfelekezeti tanító és néh. Stákcics Ulászló özvegye nyugdíjaztattak. — A vármegye területén eddig 27 gazdasági ismételi iskola nyílt meg, szeptemberben újabb 12 iskola nyílik meg. A már tényleg működők 1155 frtnyi államségélyben részesültek. — Május havában a tanfelügyelő megvizsgálta 23 községben 32 iskolánál léteső 87 tantermet és 14 óvodát. Rudolfsgnad, Perlass, Karlova, Vég-Szent Mihály, Sándorfalva, Kevi-Szóllós, Alibunár, Dobricza, Ferdinándfalva, Iláncsa, Számos, Román-Petre, Pancsova, Jankahid, Lászárföld, Zsigmondfalva, Katalinfalva, Felső-Muzalya, Szárca, Nagy Gáj, Partos, Bánlak községekben nem talált egyetlen iskolát sem, a hol a magyar nyelv nem taníttatik. De volt olyan község, a hol a szerb és román gyermekek kitűnően beszéltek magyarul.

Dr. Plechl Szilárd tiszti főorvos a május havi közegészségügyi viszonyokról tesz jelentést. A ragályos betegségek közül csak a kanyaró nyert nagyobb elterjedést, bejelentettek belőle 156 esetet. Vörhony volt 25, hőkhurut 36, diphteritis 8, typhus 8. Egészségügyi intézkedésnek felemlíthető a belügyminisater egy kérdése, vajjon a rossz táplálkozás folytán a pellagra nevű betegség nem lépett-e fel a torontáli lakosság között? Ez irányban azt jelenti a főorvos, hogy az egyes községekben a túlnyomólag tápszerű használt kukorica semmi káros hatással nem volt. A megüresedett szécsányi, bókai és rudnai körorvosi állások betöltettek.

Faur Kornél államépítészeti hivatalfőnök jelenti, hogy a kereskedelemügyi minisater által az inségességekkel végrehajtandó uti munkákra összesen engedélyezett 90.000 frtnyi államségély utolsó 15.000 frtnyi részlete is lekötöttetett már a megfelelő munkálatok folyamatban vannak. Ruprecht Kálmán kir. műszaki tanácsos megvizsgálta a munkákat s azok hasznos és helyes kivitelét jegyzőkönyvileg megállapított.

Dr. Milassin Kálmán kir. alügyész jelenti, hogy a felügyelete alatt álló fogházban május végén volt jogérvényesen elítélve 53 férfi, 5 nő; felebbesés alatt áll 5 férfi; itéletlen vizsgálati fogoly 9 férfi. A rabmunkálatokból befolyt az állam részére 13 frt 95 kr., a munkások részére 59 frt 60 kr. Az elhasznált munkanapok száma 1233.

A közigazgatási bizottság legközelebbi ülését július hó 11-én tartja meg.

Az iskolai jutalmak ellen.

E becses lapban f. évi június 25-én „Iskolai jutalmak“ cím alatt megjelent közlemény készített arra, hogy szerkesztő ur becses engedelmeivel a tárgyra vonatkozó nézetemet röviden elmondjam. Cikkirő lándzsát tör az iskolai jutalmak mellett. Felhozta az indokokat, melyeket laikusok pro felhozni szoktak, de a gyakorlati tanférfiut nem győzte meg. Hogy a tanuló, ki jó bizonyítvány mellett „jutalmat“ is nyert, boldog, azt elbizzem. Csak az a kérdés vajjon szükséges-e ezen rendkívüli boldogítás, mikor a tanuló a mellett, hogy őt, azon tudat boldogítja, mely szerint latentül nyert tehetségeit jól alkalmazta és legilletékesebb bírálója, tanítója neki a megérdemelt jó bizonyítványt adta, őt még azonkívül aranyokkal is megrakjuk. Igen „az emberben megvan a vágy fölfelé“, magasabb célok felé törekedjünk mindnyájan, Istenhez hasonlókká akarunk lenni, de mint Isten az eszményiséget nem az arany borjuban, hanem a tiszta vallásosságban kívánja, úgy a modern paedagogusok is Istennek kedves dolgot mivelnek, ha a gyenge gyermeki lelket az érdekhajhásztól, az anyagiságtól, a mammontól megóvják.

„Az iskola tanulmányaiban kitűnni erkölcsi haszon“, ezért én is helyeslem azt, hogy a tanuló seregben nemes versenyt költünk. De erre nem a nyilvánosan, palam et publice osztott aranyok szolgálhatnak, a gyakorlati tanférfiut talál erre az év folyamában és végén számtalan eszközt. A jó közszellemmel megáldott iskolában a tisztelt és szeretett tanítónak egyetlen egy elismerő szava, az osztályozásra, a jó emberek elismerésére való hivatkozás stb. stb. többet hatnak a minden jó iránt fogékony gyermekre, mint a csillogó aranyok.

Eppen a cikkirő által hangoztatott erkölcsi szempontból kell a nyilvános jutalmazásokat az iskolából száműzni. Meg kell tanítani az ifjúságot arra, hogy a jót a jó kedvéért tesszük, a rosszat meg azért kerüljük, mert rossz. Ne legyen már az az iskolás gyermek is bérenc, a ki a jót azért teszi, a ki azért szorgalmas, mert jutalmat vár, ne neveljünk belőle szolgáljellemet, mert ilyen eljárás megboszulja magát. Ne feledjük, hogy az iskolában az ifjúságot nevelni kell, még pedig öntudatos, önzetlen, nem pedig szolgálalelkű, kapzsi emberekké.

Mit vétett továbbá az a gyengébb előmeneteli, különben szorgalmas tanuló? Avagy az ő büne az, hogy a Mindenható őt gyengébb minőségű tehetségekkel áldotta meg? Vannak tanulók, kik oly kiváló tehetségek, hogy minden erőmegfeszítés nélkül „kitűnő“ osztályzatot nyerne, mások meg a legnagyobb erőmegfeszítés mellett csak a középserűségig vihetik, hiába erőlködünk mi a versenykeltésben, mikor az ehhez való feltételek hiányzanak. A tehetséges, de nem szorgalmas geniek jutalmazása, no de mondjuk, hogy a jutalmazás a legtapiatosabb módon történt, mégis a többi meg nem jutalmazott tanulóknak nagyon könnyen kelthet irigységet. Hogy ennél rosszabb tulajdonságot képzelni sem lehet, azt mindenki el fogja ismerni. Ez „oly mérges fekélye az emberi szívnek, melytől minden jó ember irtózik.“ Ettől irtozom én is mint tanító, mint paedagogus. Különben ssavaztassa meg cikkirő különösen az elemi iskolai paedagogusokat, akkor arról fog meggyőződni, hogy az ő álláspontját csak talmi, Isten kegyelméből paedagogusok fogják helyeselni.

Ha már a társadalom áldozatkészségét igénybe akarjuk venni, ha már a humanus gondolkodásmódra apellálunk, akkor ne azon törjük a fejünket miképen hozzuk elő az elavult, középkori ideákat a lomtárból, hanem adjunk a szegény gyermekeknek könyveket, ruházatot, kenyert, tanítsunk nagyobb érdeklődést az iskola iránt. Uram Istenem! Mennyi alkalom nyílik az áldozatkészség tanúsítására, használja fel a cikkirő, hívja fel a közönség figyelmét és a paedagogusok mellette lesznek. Szeressük a jót, gyakoroljuk is, de okkal, móddal, tartózkodjunk azonban minden nyilvános, ostentatív cselekedettől. Hiszem, hogy cikkirőt meggyőztem, ha várakozásom ellenére másképen állna a dolog,

szolgálók még az érvek egész tömegével, fel fogok sorolni példákat arra nézve, hogy mennyi bajt és keserűséget okoztak már azok a nyilvános jutalmak, hány iskolai tantestületnek nyugalmát dulták fel. Azt hiszem, ez nem lesz szükséges.

Bányai Jakab.

HIREK

Tájékoztató.

Július 8-án kerékpárverseny Nagybecskereken.
Július 4., 5. és 6-án tanítógyűlés Pancsován.
Július 11. Közigazgatási bizottság ülése.

A villamos világitással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután zuhanyfürdő.

— Ferenc Ferdinánd főherceg szemléje. Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap este a csapatok megismerésére Zsaimba érkezett. A főherceg, miután minden fogadtatást köszönettel visszautasított, a lakásán hallgatta meg a katonai jelentéseket, azután pedig a kerületi főnököket és a polgármestert külön kihallgatáson fogadta.

— A fülemile. Péter és Pál — tudjuk, nyárban — összeférnek a naptárban, — mond Arany János, a koszos. Ez bizony-bizony nagy az ő szerencsájük, hogy felsőbb rendeletre a kalendárium aranyos és hűs lapjai közé vannak internálva ezen a holnapi napon, mert valóban nehéz elképzelni, hogy a naptáron kívül hogyan és miként tudnának egymással megtérni ebben a kutyamelegben? Mivelhogy Péter is, meg Pál is tudvalevőleg fölötté házsártos emberek voltak; mindig veszekedtek. Péter — mikor a római katonák rájlesztettek — elárulta az Üdvösítőt, mielőtt még a lakásnak ideje lett volna harmadszor is kukorékolni. Igaz, hogy ismét megtért, hanem az már későn volt. — Pál — családi nevén Saul — szintén ilyen veszekedő természetű ember volt: mindig üldözte a hívő keresztény embereket. Egészen addig, míg csak meg nem vakult s ennek folytán a tisztán látásra meg nem nyíltak az ő szemei. Akkor aztán ő is megtért, s mivel hogy az egész keresztény történelemben nem volt — az egy Tamáson kívül, a ki azonban már nem fért volna harmadiknak közéjük, — nem volt még egy ember, a ki a két megtért házsártos szenthez méltó társ lehetett volna, a kegyelet egy szobában vagyis inkább egy napon szállásolta el a kalendáriumban mindketőt: Pétert is meg Pált is, a kik megtérve és immár senkit sem zavarva két igaz, hű szent módjára a mai napig is békeességben éldegélnék egymás mellett. Még a fülemilén sem veszekednek. S annak az öröme, hogy a hajdanában olyan ellenlábás két apostol ily szép egyetértésben él egymással a másvilágon, üli meg a keresztény világ sörrel, fagyallattal és tréfával a Péter-Pál ünnepét.

— Ki akar pap lenni? Figyelmeztetjük az érdeklődőket, hogy a temesvári r. kath. papnevelő intézetbe való fölvételre a püspöki titkárság irodájában f. évi július 5-ig lehet jelentkezni.

— Nemzeti szövetség a nemzetiségi vidékeken. Az országos nemzeti szövetség nagy erővel folytatja akcióját, hogy a országnak idegen nemzetiségektől lakott vidékein az magyarosodás és nemzeti szellemben terjesztésére fiókokat állítson föl. Így legközelebb fiókokat létesít az országos nemzeti szövetség Temesvárott, Szombathelyen, Besztercebányán, Selmecsbányán, Lőcsén, Déván, Nagyszébenben és Zsolnán. A fiókok szervezete már kész s csak megalakításuk van hátra.

— Vármegyei tisztviselők mozgalma. Noha a világ csakugyan forog s az idők jele arra vall, hogy előre forog, egy valami mégis megmaradt a maga helyén annak, a mi volt a szép hajdankorban. A táblalabirák, a kik tisztviselőkként születtek, egyébként pedig apáik jóvoltából vagyonos urak voltak, a jobb idők beköszöntével eltűntek. Került a helyükbe új tisztviselőkar, olyan, a melyek a születésén felül is volt érdeme: hogy ifjúságát tanulásban töltötte. Hát ez változás. Amde megmaradt a sok esztendő után is, a mi a modern korrall meg nem fér már. Az aránytalanul csekély fizetés, a melyből nem hogy a társadalmi álláshoz képest

lehetne tisztességesen megélni, de a mely egyáltalán lehetetlenné teszi a tisztviselők existenciáját. A táblabíró-kor óta nagyot változtak a tisztviselői kar kötelességei, ám a fizetése megmaradt annak, a mi volt. Holott a mai tisztviselőknek nem cím a hivatal, de kenyér. Szomorú, régi panasz ez már, melyre a kormány meg is ígerte az orvoságot, a közigazgatás állomásításával kapcsolatosan. De az még messze van. Epen ezért a vármegyei tisztviselők maguk kezdték a mozgalmat ügyükben. Győr vármegye tisztikara a kezdeményező, a mely Gonda Béla alispán elnöklésével tartott értekezletén elhatározta, hogy a fizetésjavítás tárgyában mozgalmat kezd a hozzájárulás végett valamennyi vármegye tisztikarának megküldi a miniszteriumhoz intézendő feliratát, melyet egy, az összes megyei tisztviselők közül kiemelendő monstre-küldöttség még szeptember hó elején a miniszterelnöknek és belügyminiszternek át fog nyújtani, hogy a kérvény tárgyát képező dotáció az 1899. évi költségvetés keretébe felvehető legyen.

— **Ikrek a Bobor-családban.** Mint lapunknak Elemérről írják, ifj. Bobor Gyula föld-birtokos neje tegnap reggel egy egészséges fiú és egy leánygyermeknek adott életet.

— **Temetés.** Mindenkiné vannak az életben derűs foltok, a mik keresztül derengenek elmosódó fényvel a tünő években. Hamvasodó fűvel kissé megkopottan és megöregedve emlékezünk régi dalokra, a melyeket elfeledtünk, akkorok zsongásával telik meg a szív: siratjuk az ifjúságot. Most a tavaszt siratjuk, a mit a századvégi ember saisonnak hív. Az élet mindig nehezebb és mesterségesebb lesz. A fűgefalevélből a Montignac kabátig nagy az út, az ifjú tavasz-ból és a melázó őszből saison lön, saison, a mit im temetünk. A saison már napok óta haldoklik; a buletin az agoniáról az a három sor, a mit Időjárás cím alatt szokot megírni az ember. Ez a buletin konstatálta ma a halálát. 25°, 27° — végre meghalt a saison ekkor. A meleg őrjási lön, az aszfalt megadult a lábak alatt, a kővér emberek rettenetes kinszenvedéseken mentek keresztül és tegnap már a zöldbe költözött ki a város. A rettenetes nyár az ő öldöklő hőségével korlátlan ur immár a melencei utvégi szérűktől az écskai sorompóig s mi szegény boldogtalanok nyomorultul húzzuk tovább az igát, kedvetlenül, szomorun. Mert, mint bizonyára tudni tetszik, vannak emberek, a kik a legpokolibb júniusban sem laknak Marillán vagy Tátrafüreden, hanem itt maradnak és itt szenvednek azután is, mikor a saison a világtermészetben már meghalt.

— **Évzáró ünnepély.** A nagyszentmiklósi áll. polg. iskola tantestülete f. hó 25-én tartotta meg évzáró ünnepélyét a városháza nagytermében, melyet a díszes, szépszámu közönség zsúfolásig betöltött. A Steiner Mihály kitűnő kar-mester vezetése alatt álló zenekar kifogástalan szabatsággal adta elő a zenedarabokat. A IV-ik osztályt bevégzett s az intézetet immár elhagyó tanulóik nevében Boros Sándor tolmácsolta társainak a tanári testület iránti hálás köszönetét, míg Kogereán Gergely IV. o. t. az idegen ajku, de négy év alatt magyarokká nevelt növendékek nevében beszélt. Lelkes tappra ragadta a közönséget, midőn kezét esküre emelve fogadást tett: Isten őt úgy segítse, hogy igaz hazafi s magyar lesz egész életén át. Szukk Antal igazgató a tanulókhöz intézett szép beszédében kitért a szorgalomra s hazaszeretetre burdította az ifjúságot. Jutalmak kiosztásával (kb. 50 f. készpénz s több drb. jutalomkönyv) fejeződött be a minden tekintetben sikerült ünnepély.

— **A torontálvármegyei orvosok nyugdíj-egyletének alapszabályait a belügyminiszterium f. hó 24-én 50.551., V/b. sz. a. jóváhagyási száradékkal ellátta.** Ugy magában a belügy miniszteriumban, mint a fővárosi orvosi körökben érdeklődéssel kísérik ezen kezdeményező lépésünket, utóbbiak főleg azért, mert köztük is hasonló célú mozgalom van foganatban.

— **A patikárus segédek forrongása.** A gyógyszer-tulajdonosok anyagi dolgokban az ország legjobban szituált polgárai közé tartoznak. Nem úgy azonban a gyógyszer-segédek. Ezek aránylag csekély fizetés, nagy felelősség, éjjeli és nappali szolgálat mellett egész életüket ott töltik a medecinás tüvegek közt. Igen gyak-

ran minden reménye nélkül annak, hogy ők valaha egy gyógyszer-tulajdonos boldog tulajdonosai lehetnének. Hiszen még a nóta is így gunyolódik velük:

Patikárus legénynek,
Nincsen pénze szegénynek;
Belo nyul a zsebébe,
Recept akad kezébe,
Recept akad kezébe.

Ez idő szerint pedig a gyógyszer-segédek lehetőleg még jobban el vannak keseredve. Aból az alkalomból ugyan is, hogy a gyógyszer-kamarák tervezetéből reájuk nézve súlyos sérelmek állának elő, a napokban népes értekezletet tartottak a fővárosban, a melyen elhatározták, hogy a július 4-dikén tartandó országos gyógyszerész-gyűlésen a legmesszebb menő obstrukcióval fogják megakadályozni azt, hogy a sérelmes pontozatokat felterjeszthessék a belügyminiszterhez. Ha pedig ez nem sikerülne nekik, arra is elszánták magukat, hogy kilépnek valamennyien a kondícióból.

— **A budai kerékpárverseny.** Vasárnap folyt le a budai kerékpár-egylet pályaversenye, melyen Lauber Dezső, a pécsi válszalag birtokosa lett Magyarország bajnoka 10 000 méterre, levertén Kirchknopfot és Keszlert. A versenyen résztvett Merschdorf Péter is, kiről a következőket olvassuk a bicikli sporttal leginkább foglalkozó napilapban, a „Magyar Újság“-ban: Merschdorf Péter, a nagybecskereki kerékpár-egylet tagja is indult a versenyekben és ámbár kétszeri startolása alkalmával beleszólt a verseny finisheibe, győzelmet még sem tudott aratni. Kellő training mellett azonban Merschdorf-ból is jó versenyző válhatnék.

— **Vizbe fult huszár.** Pusztulnak, fognak a pancsovai huszárok. Öngyilkosság ritkította meg már soraikat, most meg a szerencsétlenség is megfoszt egy-egy derék magyar családót életerejében levő támaszától. A mult héten a huszárok a Temes felső részén uszatták lovaikat, a mikor az egyik ló megbokrosodott és fején keresztül levetette magáról a lovast, aki — dacára, hogy jó uszó volt — kevés küzdelem után elmerült a habokban. A ló lábaival lenyomta a szegény huszárt a vízbe.

— **Borométer.** Két vig cimora találkozik a városháza előtt. Azt mondja az egyik a másiknak:

— Hallom komé, hogy nagyot mulattál az éjszaka?

— Én? Csak beszélgettünk.

— Pedig nekem azt mondták, hogy magad megittál 4 litert.

— Eppen azért. Nekem meg van a randes borométerem. Ha 4 litert iszunk, az csak beszélgetés. Ha 8 litert fogyasztunk . . . A mulatás csak 8 lityin felül kezdődik. En tehát tegnap csak beszélgettem.

— Hangos beszélgetés lehetett a komám!

— **Mérgezési próba.** Ó-Becsén nagy szenzációt kelt egy fiatal menyecske esete, ki a vásárhelyi méregkeverő asszonyok példájára, mérgett tett a férje ételébe, de rajta vesztett, mert a férje élt a gyanuperrel és az eléje tett gyanus színű pece-nyét a kutyának adta, mely nyomban roszul lett és megdöglött tőle. A férj a gonosz asszonyt átadta a bíróságnak.

— **Szüllői gondatlanság.** Vég-Szt. Mihály községében ismét egy gyermek lett a szüllői gondatlanság áldozata. S bizony, a gyermek-halandóság elszomorító statistikájában ez a „szüllői gondatlanság“ egyre nagyobb számmal telik meg. — Stancsul Zsivko két éves Milka nevű gyermeke minden felügyelet nélkül a rozszant kut körül játszadozott és egyezzerre, elvesztve az egyensúlyt, fejével bukott a kutba. Mire kihúzták, a gyermek meghalt. — A gondatlan szülők ellen a vizsgálat megindított.

— **A leányszöktető Nagyikinda.** Ez az élénk város rövid idő óta harmadszor beszélget magáról hasonló ügyben. Magyarev Milán megszerette Vlájnity Gyoka leányát és a többé már nem szokatlan módon kocásra kapta, hogy tova száguldjon vele. Igen ám, csak hogy beleavatkozott a dologba az anyós, ki hajlandó lett volna beleegyezni a szöktetésbe, ha őt is magukkal viszik. Minthogy pedig ez az alku éppen nem volt inyérváló a szerelmes legénynek, egy kapanyéllal előbb az anyósra férjére, azután az ostorral a lovak közé csapott, A csendrőség erőlyesen nyomoz.

— **Hirtelen halál.** Franczföld községében a héten egy viruló, teljes egészségben levő leány hirtelen halála riasztotta meg a lakosságot. Hittinger Borbála, a község egyik legszebb leánya, még reggel vidáman beszélgetett leány-

pajtásaival az utcán, mikor hirtelen fejéhez kap, jajgatva beszalad a szobába, mire édes anyja az ágyat megveti, a fiatal, 17 éves leány összerogy, meghal. Az orvos a hirtelen halál okául szívszélhűdést konstatált. A község őrjási részvéte mellett kísérték a szép leányt örök nyugvóhelyére.

Irodalom és színeszet.

— **Színeszet a megyében.** Perjámos. ról írják, hogy Nagy Albert színiigazgató 14 tagból álló társulatával szombaton kezdte meg ott előadását a „Beostelenek“ című színművel. Vasárnap az „Ördög mátkája“ került színpadra jó előadásban.

— **„A Magyar Könyvtár“** fennállásának rövid ideje alatt, úgy látszik, tökéletesen megoldotta azt a nehéz problémát, hogyan lehet egy magyar irodalmi vállalatot igazán népszerűvé tenni. Kivált most, az utolsó idők beköszönésével tapasztalható ez: vasuton és hajón lépten-nyomon találkozik az ember utasokkal, kik elindulás előtt megrakják zsebeiket ezekkel a pompás tizenöt krajcáros füzetekkel, melyeknek folyószámaimmár túl van az ötvenen. Ha a „M. K.“ így halad, még ez évben kiadhatja századik füzetét! A most megjelent 48—52 füzetek ismét számos értékes olvasmányt nyújtanak. A sort egy kis olasz regény nyitja meg: „Az erkölcs-telen“, melynek szerzőjét E. A. Buttit, épen most kezdik fordítani és ünneplni Párisban is. A rendkívül érdekesítő meséjü és remekül megírt munkát Tóth Béla mintaszórá fordításában veszi a közönség. A következő füzet irodalmi csemege számba mehet: Petőfi nejeának Szendrey Juliának, abban az időben írt naplóját és leveleit tartalmazza, a mikor megismerkedett és jegyet váltott Petőfivel. A kis füzet előtt Jókai előszava, végén pedig függelékül, Szendrey Julia néhány verse olvasható. Az 50. füzet a világirodalom egyik legszebb és leghíresebb költői elbeszélést, Tennyson „Arden Enoch“ ját nyújtja. A nagy angol poéta gyönyörű verseit Lőrinczi (Lehr) Zsigmond fordította le, a „Lalla Roukh“ neves átültetője, a ki a magyar Shakspeare kiadásában is részt vett. Az elhunyt műfordító hagyatékából adta ki ezt a munkát fia, Tolnai Vilmos. Az idegen epika e remeke után a magyar drámai költészet egy kiváló munkája következik: Murai Károly minden ízében magyaros, jóízű vígjátéka a „Huszárszerelm“, mely színrekerülté óta állandóan megmaradt a nemzeti színház műsorán és melyet a vidéki műkedvelő színpadokon is egyre előadnak. Végre az 52. füzetben a legszebb magyar néphalladakat köti bokráta Morvai Győző, felhasználva az összes e téren eddig megjelent gyűjteményeket és különös figyelmet fordítva az iskolák szükségletére. Tartalmas bevezetést is írt a füzet elé, melyet a magyar népköltészet minden barátja örömmel fog üdvözölni. Mindezek, mint az előbb megjelent füzetek, melyek jegyzékével minden könyvtáros szolgál, egyenként 15 krajcárjával vehetők meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cégnél Budapest, Andrássy-ut 21.; a könyvkereskedésekben és Budapesten a nagyobb dohánytözsdekben is.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 28-án.)

Budapest, június 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma elnök felolvastatta a királyi kéziratot, mely szerint az országgyűlés szeptember ötödikéig elnapoltatik. Polonyi Géza beszélni akart, de az elnök nem engedte meg, mivel az elnapolás már kimondatott.

A haboru.

Budapest, június 28 (A „Torontál“ eredeti távirata.) New Yorkból jelentik, hogy az amerikaiak lóhiánya egyre égetőbb lesz. Immár az ágyuk elé sem tudnak elég lovat fogni, a tüzetisztek pedig gyalog járnak.

Budapest, június 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Washingtonból érkező hírek szerint a kormány elhatározta, hogy hajóhadat küld ki, a mely a spanyol kikötőket bombázza és Camara tengernagy hajóját vegye üldözőbe.

A galicai zsidóüldözés.

Budapest, június 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergől és Krakóból rémhírek érkeznek az újabb zavargásokról. Az új- és ószandei kerületekben a parasztok rabolva, fosztogatva és gyújtogatva járták be a falvakat. A rend helyreállítására tett intézkedések elégteleneknek bizonyultak.

A tőzsedéről.

Budapest, június 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, a vételkedv kielégítő, forgalom 10.000 mm., az árak szilárdak és 10 krral drágábbak.

Köttetett:

Buza szeptemberre	9-20— 9-22
Tengeri júniusra	5-21— 5-23
Tengeri júliusra	5-21— 5-23
Zab szeptemberre	5-76— 5-78
Repcze aug.-szept.	12-35—12-45

VASUT-ÜGYEK.

16384 sz.

II.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvártt.**Pályázati hirdetmény.**

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége vonalán felállítandó 5 drb. Froitzheim féle központi hajtóművel, előre és hátra működő csengettyűvel, vasállványokkal és vezetői vasoszlopokkal ellátott vonósorompó készülékek szállítására és a helyszínen leendő felállítására nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetik.

Azokban forgó sorompók tervei, valamint a részletes versenyzési feltételek a nevezett üzletvezetőség építési és pályafentartási osztályában Kolozsvár (Emke palota II. emelet) megtekinthetők.

A sorompók azok szállításának átengedése napjától számítandó 3 hó alatt teljesen jó és üzemképes állapotban adandók át.

Az ajánlatok jogérvényes alakban bélyegzetten és lepecsételve „Ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalán felállítandó Froitzheim-féle sorompókra 16384. számhoz” felirással ellátva 1898. évi június hó 30-ik napján déli 12 óráig titkárságunkhoz beküldendők, vagy ott átnyújtandók.

Bánatpénzül az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban f. é. június 29-ik napján déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába leteendő.

Az ajánlatban, melyben a bánatpénz megőrzését letétele megemlítendő, kiteendő az is, hogy pályázó beleegyezik, miszerint kereseti összegéből a m. kir. államvasutak nem nyugdíjképes alkalmazottai részére létesített segélyalap javára 1/10% (azaz minden 100 frt után 10 kr.) az érdeembe hozott keresetének kifizetésekor levonható.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy táviratilag tételek, végre olyanok, melyek lényeges részében javítások, vagy vakarások fordulnak elő és melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az árak és feltételekre, szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1898. június hó.

(Utánnomtat nem díjazatik.)

13989. szám.

III. 1898.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Debreczenben.

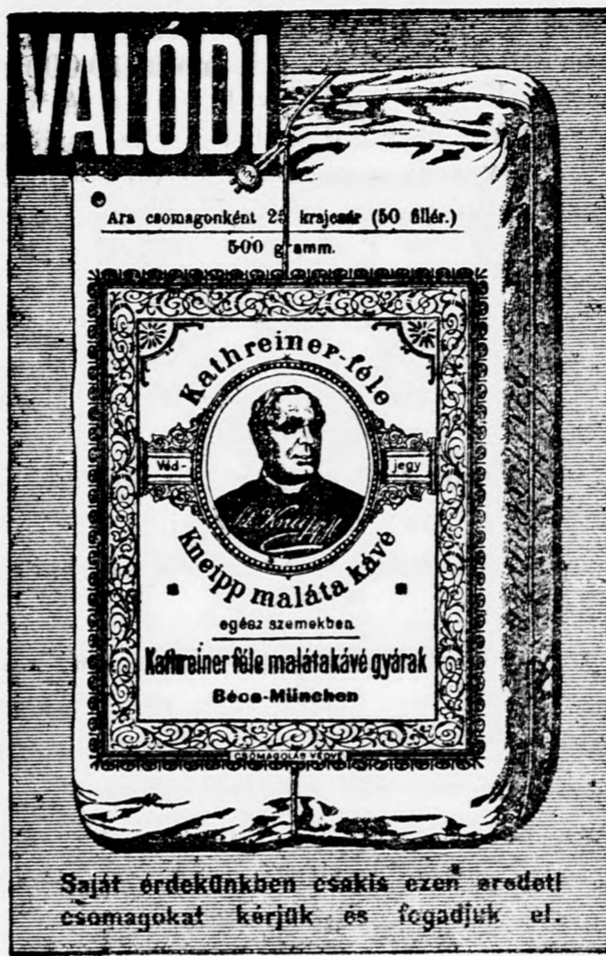
Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szatmár állomásán 1898. évi december hó 31-én a vasuti vendéglő lérele lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik. Az 50 kros bélyeggel és — „ajánlat a m. kir. államvasutak Szatmár állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” — felirattal ellátott, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1898. évi július hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti vevénylyel nyújtandók be;

ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 300 frt, azaz háromszáz frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tiszapalota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják. A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják. A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhasson.

Debreczen, 1898. május 28.

Az üzletvezetőség.

Nyilttér.*

28—15.9

* Az e rovat alatt közöltékt nem vállal felelősséget.
a szerk.**Hirdetések.**

6607. kig. szám. 1898.

663—3.8

Pályázati hirdetmény.

Szerb-Nagyszentmiklós községben elhalálozás folytán megüresedett községi szülész női állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kérvényeiket hozzám folyó évi július hó 12-ig annál

inkább benyujtsák, mert később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás javadalmazása évenként 120 frt törzsfizetés és minden születési eset után, melynél a szülész nő segédkezik, 1 frt díj jár, a szegényeknél a megválasztandó szülész nő, születési esetén ingyen tartozik segédkezni.

Nagyszentmiklós, 1898. évi június hó 15-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.**Nagykikindai járás főszolgabírájától.**

6698. közig. szám 1898.

668—2.2

Pályázati hirdetmény.

A mokri telepen való lakás, két erőteljes ló és három segéd tartás kötelezettsége mellett évi 200 frt személyes fizetés, minden segéd után 100—100 frt készpénzfizetés, 100 frt ló tartási átalány, két szobából álló szabad lakással és a szabályrendeletileg biztosított külön díjazással javadalmazott járási gyepmesteri állás kinevezés útján betöltendő lévén, felhívotnak mindazok, kik ezen állást elnyerő óhajtnak, hogy erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 25-ig ezen hivatalhoz benyujtsák.

Nagy-Kikindán, 1898. évi június hó 25-én.

Főszolgabíró hiv. távol:

Ifj. Steinbach Antal,
tb. főszolgabíró.**Nincs többé láb fájs!**

nincs tyukszem! nincs lábizzadás!
nincs bőrkeményedés! nincs lábdagadás!
nincs lábfágyás! nincs talpégés!

ha cipőjét dr. a Högyes-féle szabadalm. asbest-talpétterrel látja el.

Ára páronként 60 kr., kettős vastagságn 1 frt 20 kr.

Az asbest-talpétter kitűnőségét legjobban bizonyítja az, hogy a os. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 21.900 pár szállítottott. Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg és 10 kr. port előleges beküldése mellett — díjmentesen.

Árjegyzékek, köszönlíratok és felvilágosítások ingyen

Általános asbestgyár betéti társaság

Budapest, VI., Sziv-utca 18.

823—50.13

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék.

Gyógyfürdő Erdélyben, Csik megyében,

a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15-ig. Utazás Szász Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubverzionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Görög vállalkozóknál Szászrégen. Déli utirány: Brassó—Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya,

megrendelhető az igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt.

463—10.7

Nagybecskereken Armbruster József urnál.

Fürdőre, borviz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál

a fürdő üzletigazgatósága Borszék.

Posta, távirat helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.